



Varenrouwmug lastig probleem in jong plantmateriaal

Jos Verlaan: 'Biologische middelen vind ik gewoon beter'

Varenrouwmuggen (*Sciaridae*) zijn vooral in jong plantmateriaal een lastige plaag. Jos Verlaan van Verla Plant in Boskoop bestrijdt deze plaag op geheel biologische wijze met het inzetten van bodemroofmijten. 'Ze zijn heel gemakkelijk in te zetten; je hoeft ze alleen maar uit te strooien over de planten en klaar is Kees.'

Auteur: Sylvia de Witt

Lange tijd kweekte Jos Verlaan, sinds 1998 eigenaar van Verla Plant, alleen maar varens. Sinds een jaar of vijf is daar ook gewortelde stek van tuinplanten bijgekomen. Hoofdzakelijk betreft dit gewortelde stek van klimplanten zoals *Clematis*, *Falopia*, *Lonicera*, *Actinidia*, *Hedera*, *Hydrangea*, maar ook vele soorten heesters.

'Ik stek wat er op aanvraag binnenkomt', legt hij uit. 'Alleen de varens kweek ik op tot eindproduct. Die zaai ik en kweek ik op van een kleine pot tot een tweeliterpot of vijfliterpot. Vervolgens gaan de gewortelde stekken naar andere eindproducenten, tussenhandelaren of hoveniers.'

Slijmspoor op het grondoppervlak

Zoals iedere verstandige kweker neemt ook Verlaan voorzorgsmaatregelen tegen de gevreesde varenrouwmug, waarvan de larven net onder het grondoppervlak zich niet alleen voeden met algen en schimmels, maar ook met wortels van planten. De ideale omstandigheden voor de varenrouwmug zijn warme, vochtige kassen, zoals die van Verla Plant. Er is een manier om te zien of ze aanwezig zijn. De larven laten namelijk net als slakken een slijmspoor na op

het grondoppervlak, weliswaar in mindere mate dan slakken, maar toch wel duidelijk zichtbaar. Eenmaal volwassen zijn het heel kleine mugjes die veel lijken op fruitvliegjes. Na de paring leg-

gen de vrouwtjes ca. 100-150 eieren onder het grondoppervlak, die binnen twee à drie dagen uitkomen. Een volwassen varenrouwmug leeft maar één week.



Jos Verlaan



Met chemische producten moet je blijven spuiten. Voordat Verlaan zijn bedrijf Verla Plant begon, werkte hij bij varenvermeerderaar Lemkes in Alphen aan den Rijn en daarna bij varenvermeerderdersbedrijf Braamt in De Kwakel. Beide bedrijven gebruikten destijds al preventief Entonem en Entomite-M van Koppert, de voorloper van Macro-Mite tegen de varenrouwmug.

'In de boomkwekerij was deze mug echter, in tegenstelling tot de varenkwekerij, nog helemaal niet zo bekend', vertelt Verlaan. 'Maar later stak de varenrouwmug ook in de boomkwekerij steeds meer de kop op.'

Omdat hij vooral voorkomt in de opkweek, wil Verlaan de schade die deze mug kan aanrichten aan zaailingen, verspeende plantjes en de stekken van vele plantensoorten zo veel mogelijk voor zijn. Daarom zet hij preventief op grote schaal een lage concentratie Macro-Mite roofmijt in. Dit is een relatief grote bodemroofmijt die veelzijdig is, veel eet en zeer effectief is in de bestrijding van met name varenrouwmuglarven en tripspoppen.

Verlaan: 'Gebeurt er verder niets bijzonders, dan laat ik het hierbij.' Het inzetten van roofmijten vindt hij een zeer effectieve manier om de varen-

rouwmug op biologische wijze te bestrijden. 'Natuurlijk kun je die varenrouwmug ook chemisch bestrijden, maar de biologische variant werkt gewoon veel beter', vindt Verlaan. 'Als je chemische producten gebruikt bij een soort met een korte cyclus, moet je blijven spuiten, terwijl biologische bestrijdingsmiddelen gewoon 24 uur per dag doorwerken. Maar je moet dan wel weer meer schouwen hoe het verloopt, want biologische middelen werken doorgaans niet zo snel.'

'Het inzetten van aaltjes vind ik wel veel bewerkelijker dan het strooien van roofmijten'

Horiver vangplaten

Ik heb inmiddels mijn koffie op en Jos Verlaan nodigt me uit om een rondje door de kassen te lopen. Op verscheidene plekken zie ik dat er gele platen zijn aangebracht. Dit zijn de Horiver vangplaten, waarmee het al in een vroeg stadium mogelijk is om plagen waar te nemen, waardoor onnodige bespuitingen kunnen uitblijven. Verlaan: 'Ik gebruik ze echt als signaleringsplaten om te zien wat er in de kas zit. Dat moet je gewoon goed bijhouden. De varenrouwmug houdt trouwens ook van planten die het minder naar de zin hebben, om welke reden dan ook. Daar komen ze meer op af dan op goed groeiende planten. Gestreste planten groeien minder, nemen ook minder vocht uit de grond op, waardoor de grond ook natter blijft en er meer alg- of mosvorming ontstaat, een ideaal klimaat voor de varenrouwmug.'

Hij pakt een gele vangplaat en laat die mij zien. 'Zie je? Momenteel zit er alweer een aantal varenrouwmugvliegen op. Ik tel ze iedere week, zodat ik in de gaten kan houden of er steeds meer, of dat er weer minder komen. Als de druk hoog is, zal ik de vangplaten snel weer vervangen, want ik moet de beestjes wel kunnen blijven tellen. Als het echter meevalt met de druk, dan kunnen ze wel anderhalve maand blijven hangen.'

Dan zie ik dit als mijn eigen fout

Voor andere plagen dan de varenrouwmug worden soms wel chemische middelen gebruikt bij Verla Plant, maar het liefst zo min mogelijk. 'Biologische middelen werken voor ons gewoon beter', legt Verlaan uit. 'Vooral de roofmijten zijn heel gemakkelijk in te zetten. Ze worden aange-



leverd in kartonnen kokers, gevuld met granulaat waar die mijten op zitten; je strooit ze uit over de planten en klaar is Kees. De mijten worden vervolgens actief en zoeken de larven van de varenrouwmug op. Als de varenrouwmug dan toch nog een echte plaag wordt, dan zie ik dit als mijn eigen fout, want dan heb ik er zelf toch niet goed genoeg bovenop gezeten.'

'Hoe schoner de boel, hoe beter. 'We ontsmetten de zaaicellen en die houden we dicht, ook in verband met schimmels'

Schakelt hij bij een echte plaag dan niet even over op een chemisch product? 'Nee, zeker niet, want dan sloop ik mijn opgebouwde biologische bestrijding weer. Dan ben ik al het geld dat ik er eerder in heb gestopt, weer kwijt. Alleen met de zaaibakken wil ik dat een enkele keer nog wel eens doen, maar blij ben ik er niet echt mee, want je maakt alles weer kapot wat je hebt opgebouwd.'

Aaltjes wel bewerkelijker om in te zetten

Als Verlaan een plek ziet waarvan hij weet dat het de foute kant opgaat, wordt het middel Entonem – insectparasitaire nematoden ofwel aaltjes – ingezet. Deze aaltjes parasiteren op de larven van de varenrouwmug. Na toediening zoeken ze actief de prooi en dringen deze binnen. De aaltjes voeden zich met de inhoud van het prooidier, waarbij specifieke bacteriën vrijkomen

uit het darmkanaal van de aaltjes. Deze bacteriën zetten gastheerweefsel om in producten die makkelijk zijn op te nemen door de aaltjes. De larve wordt als het ware omgezet in voedsel voor de aaltjes.

'Het inzetten van aaltjes vind ik wel veel bewerkelijker dan het strooien van roofmijten. Je moet ze namelijk eerst oplossen in een emmer water en daarna overbrengen in een spuit. Daarbij zijn ze ook nog eens duurder per m². Maar de larven van de varenrouwmug sterven er wel binnen enkele dagen door. Dan zie je de druk gelijk minder worden.'

Hygiënisch werken

Een heel belangrijk feit wat niet moet worden overgeslagen, is vooral hygiënisch werken. Hoe schoner de boel, hoe beter. 'We ontsmetten de zaaicellen en die houden we dicht, ook in verband met schimmels. Hoe schoner je bent, des te minder je last krijgt van die varenrouwmug.'



Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-4556

Biologische gewasbeschermingsmiddelen Koppert:

MACRO-MITE

Macrocheles robustulus (roofmijt)

Verpakking: kartonnen koker

Inhoud: 50.000 roofmijten (alle stadia) in vermiculiet

ENTONEM

Steinernema feltiae (insectparasitaire aaltje)

Normale verpakking: zakje in doosje

Inhoud: 50 miljoen larven of 2 x 250 miljoen larven (3e stadium) in inert dragermateriaal

ENTOMITE-A

Gaeolaelaps aculeifer (roofmijt, voorheen bekend als Hypoaspis aculeifer)

Verpakking: kartonnen koker

Inhoud: 50.000 roofmijten (alle stadia) in vermiculiet

ENTOMITE-M

Stratiolaelaps scimitus (roofmijt, voorheen bekend als Hypoaspis miles)

Verpakking: kartonnen koker

Inhoud: 10.000 of 50.000 roofmijten (alle stadia) in vermiculiet met potgrond

De middelen die Verla Plant inzet tegen de varenrouwmug worden geleverd door Agrocultuur Boskoop